

PGF Preek zondag 8 november 2020
Martinikerk Franeker
ds. Margarithe Veen

Eerste Lezing **Jesaja 48: 17-21**
Tweede Lezing **Matteüs 25: 14-30**

Lieve mensen,
Gemeente van Jezus Christus,
verbonden door Zijn Liefdevolle Geest,
waar dan ook in de wereld van vandaag,

Een paar weken geleden wandelde ik met een vriendin door een bos in Friesland. Ze had een verrassing: koffie vooraf. Maar hoe? De restaurants en andere horeca waren net weer dicht gegaan? Ze toonde haar thermoskan met twee kopjes. En zo zochten we naar een goede plek om de koffie te drinken; 1.5 meter afstand van elkaar en de koffie tussen ons in.

Nauwelijks hadden we de koffie aangeraakt of een vrouw begroette ons. Ze liet haar hond uit. En ze vertelde ons dat zij anders hier niet had gelopen, maar nu zij haar restaurant had moeten sluiten wel. Ze vertelde dat zij maaltijden van haar restaurant rondbracht bij de mensen. Het klonk niet als: kijk mij eens een mooie andere weg ingeslagen te zijn. Nee, er klonk een zucht, een stilte, een vraag: hoe verder? En vanuit die stilte kwam haar meest innerlijke zorg naar voren toen zij liet weten zorg te hebben over een van haar liefsten met corona waar zij nu niet naar toe kon.

Zonder dat wij ons aan elkaar hadden voorgesteld zocht haar zorg zich een weg. En zeker door de lezing van vanochtend over de gelijkenis van de talenten moest ik opnieuw aan deze vrouw denken.

Hoe zetten wij onze talenten in? In een tijd die ons vraagt op een andere manier aan de slag te zijn? Zo zal u een aantal van u zich herkennen in de gedeelde zorgen die deze vrouw deelde. Mensen uit de horeca, zzp-ers, als mensen betrokken bij theaters, toneelgezelschappen, musea, concerten. En wat wanneer ontslag is aangezegd of dreigt? Wat wanneer je getroffen bent door het coronavirus, of herstellende ervan bent en het lastig is om de draad weer als vanouds op te pakken?

Hoe sluit een Bijbeltekst met een gelijkenis over de talenten dan aan? En kunnen wij daar vervolgens wat mee voor de komende week? Ja, die uitnodiging ligt er iedere keer opnieuw: de uitnodiging om onze eigen context en gedachten te verbinden aan woorden, niet alleen van lang geleden, maar die een verdiepende laag willen aanraken van een onuitputtelijke bron om leven. Ook voor u, ook voor jou.

Jezus spreekt daarover in de gelezen gelijkenis. Hij vertelt een verhaal aan de mensen die om hem heen staan en naar hem willen luisteren. Hij begint zijn verhaal met een man die op reis gaat. En voordat hij op reis gaat heeft hij het één en ander te verdelen om ervoor te zorgen dat wat goed wil zijn ook goed wordt beheerd. Zijn eerste werknemer ontvangt daarom 5 talenten; een andere werknemer 2 en de laatste 1. En staat erbij: ieder naar wat hij aankan!

En wanneer de man het goede heeft achtergelaten, op reis gaat en uit het zicht raakt, is hij voor lange tijd de onzichtbare aanwezige als gever van het goede, zoals we ook vaak spreken over God: de onzichtbare aanwezige als gever van het goede.

In die ruimte, in dat vertrouwen gaat de eerste werknemer enthousiast aan de slag wat hem is toevertrouwd en hij ervaart dat hij het dubbele ervoor terugkrijgt. De tweede werknemer gaat net als de eerste ook enthousiast aan de slag met wat hém is toevertrouwd. En ook hij ervaart dat wat hij doet tweedubbel terugkomt.

En dit is wat wij vanuit de gelijkenis volop mogen vasthouden: een man die uit het zicht raakt, voor langere tijd de onzichtbare gever is van het goede om zegen; hij heeft enkel datgene toevertrouwd dat tot goedheid wilde zijn en zegen voor zijn medewerkers. Het gaat er niet om hoeveel iedereen krijgt. Ook niet dat het oneerlijk is dat de ene 5 en de andere 2 talenten ontvangt. Ieder krijgt wat hij of zij aankan. En dat is voldoende, dat blijkt. Het wordt zelfs verdubbeld.

Dat wat is gegeven is niet gegeven om narigheid; niet om een talent dat ten koste gaat van een ander, maar een talent dat enkel ten goede wil komen en tot zijn recht. En zo is de onzichtbare zichtbaar in het gegeven goede dat vervolgens aan het licht komt: medemenselijkheid, liefde, vrede. Christus zelf, zoals hij de weg van het koninkrijk is gegaan.

En waar de mens niet op een waardevolle manier weet om te gaan met datgene dat hem of haar is toevertrouwd? Dat lezen we ook. Er staat: diegene die één talent ontvangen had, besloot het geld / het talent te verstoppen; te begraven. Dit betekent niet alleen dat hij er niets mee heeft gedaan, maar onverschillig was in wat hem werd gegund. De waarde werd er niet van ingeschat, wat gegeven was als zegen.

En daar waar hij of zij de gave om het goede begraaft: hoe verdrietig. Nee, dan gaat het er geen machtige kwade tekeer; dan horen we misschien hard de tranen vallen; zonde. Zonde dat druppels medemenselijkheid, liefde, vrede, niet zichtbaar worden als gegeven gaven van de onzichtbare aanwezige! Ze hadden zich kunnen vermeerderen! En: Wat zonde dat zich dan dat geluid vermeerdert: 'Zie wel, je ziet er toch niets van.'; van de goedheid en de liefde van God, waar deze wél aan het licht had kunnen komen.

Lieve mensen, vandaag gaat het daarom niet alleen om de vraag: 'Waar ben je goed in?' en 'Waar zie jij jouw kansen?', maar het gaat ook om de vraag: 'Weet je wat aan jou gegeven is, en, 'hoe ga je daarmee om?'.

Deze gelijkenis staat in het Evangelie van Matteüs te lezen om de onzichtbare aanwezigheid van de onuitputtelijke bron van Gods Liefde **aan het licht te laten komen**, waar mensen in staat zijn naar elkaar toe te leven. Als Christus zelf. Te leven in Gods Koninkrijk vanuit de gegeven gaven van Gods liefde, zorg, geborgenheid, vrede; zo mag jij je bij God gekend weten; gevonden weten in zijn Liefde. Die liefde dragen wij innerlijk mee, in ons hart, in ons leven, en wil aan het licht komen, ook in de context van vandaag. En die gave is gegeven om zegen; om goedheid; dat ons steeds tegemoetkomt als een blijvend perspectief in ons bestaan.

Een gave die niet afhankelijk is van anderen, of zij die u wel geven of gunnen. Maar een gave die er is voor u en is en aangeraakt zijn vanuit Góds liefde, zodat u en jij vanuit uw/jouw menselijkheid en liefde ervaart, dat er verlangen is dat die waarde gedeeld wordt. Niet alleen om de ander nabij te zijn, maar daardoor te ervaren, dat er uw/jouw iets nabij wil komen; liefde. Ja, en het helpt wanneer ook jij hem of haar ontmoet die die gave wil delen met u/jou.

Zoals het die ene man overkwam die wij nu kennen als Sint Maarten. De straten zouden deze week, op 11 november, anders oplichten met mooie lampionnetjes om de gelijkenis van vandaag aan het licht te laten komen; hoe Maarten worstelde met het talent van medemenselijkheid en naastenliefde. Nee, het lijkt erop dat Maarten daar eerst geen weet van had; van delen in een wereld waarin strijd werd gevoerd en eigenbelang voorop stond. Niets van wat hij ontving mocht van de keizer met anderen worden gedeeld. Totdat ... En velen van u en jou zullen het verhaal kennen: totdat Maarten-de-ridder een mens in nood ziet aan de poort; aan de poort van samenleven; op die plaats waar de overgang is tussen erbij horen en overgeleverd zijn aan levensbedreigende krachten; op die plaats waar de overgang is tussen de mens met een stevig dak boven zijn hoofd en mensen op de vlucht; op die plaats waar de kwetsbare in het zicht komt of waar men wegstijgt en medemenselijkheid begraaft.

Daar, op die grens waar de kwetsbare in het zicht komt; daar waar de tranen zijn, het gemis, de wanhoop, waar mensen snakken naar respect, recht en liefde – dáár scheurde ridder Maarten tegen het bevel van de keizer in zijn mantel in 2-en; een deel voor hem en een deel voor de mens in nood. Alsof dat ene lied oplicht: 'Daar waar liefde is en vriendschap, daar is God!' Daarna, pas daarna, beseft hij; niet alleen wat hij voor de ander had gedaan, maar hoe zijn medemenselijkheid liefde voor de ander hém had geraakt; hem had geraakt in die onuitputtelijke bron van liefde die hij niet meer los wilde laten en zijn leven bleef wijden aan het delen van de liefde Gods, die onzichtbare bron, die iedere 11e november aan het licht komt.

Niet alleen een verhaal van lang geleden, maar een verhaal van de mantel dat vandaag de dag verbonden is aan de benaming van de vele mantelzorgers; 1 op de 4 in Nederland, iedere dag en ieder uur. Zij brengen aan het licht die onzichtbare bron van innerlijke liefde. Zoals de dragers van alle mondkapjes. Waar onze glimlach onzichtbaar blijft, komt daar die liefdevolle zorg voor elkaar volop aan het licht.

Een licht van liefde, warmte en vrede dat ons tegemoet blijft komen. Hoe? Misschien kunnen we daarbij denken aan het beeld van een glas-in-lood-raam. Wij kunnen voor het prachtigste glas-in-lood-raam staan. Maar wanneer wij van het licht af staan, zullen nauwelijks een kleur of dat prachtige tafereel ontdekken. Pas wanneer wij onze ogen openen naar het licht toe en dat door het raam laten schijnen, kan het prachtigste tafereel ons tegemoet komen en de mooiste kleuren.

Dat is de spirituele bron waar wij ons aan mogen vasthouden: aan een liefdevol licht als een onuitputtelijke bron van Gods liefde op ons toe komt en daar aan het zicht komt waar dat gegeven talent van medemenselijkheid, liefde en vrede volop gedeeld wordt. AMEN